

ULUSLARARASI SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ THE JOURNAL OF INTERNATIONAL SOCIAL RESEARCH

Cilt: 13 Sayı: 70 Nisan 2020 & Volume: 13 Issue: 70 April 2020
www.sosyalaramalar.com Issn: 1307-9581
Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2020.4171>

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE İLİŞKİN TUTUMLARI VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER “AMASYA ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ” THE ATTITUDES OF UNIVERSITY STUDENTS REGARDING GENDER ROLES AND AFFECTING FACTORS “THE CASE OF AMASYA UNIVERSITY”

Zehra İNCEDAL SONKAYA*
Elçin BALCI**

Öz

Bu çalışma üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarını ve etkileyen faktörleri değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Amasya Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulunda okuyan öğrenciler oluşturmuştur. Veriler 2019 yılında 925 öğrencinin katılımı ile araştırmacı tarafından hazırlanan sosyodemografik anket formu ve “Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği (TCRTÖ)” kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde Mann Whitney U testi, Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır. $P < 0.05$ değeri anlamlı kabul edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 19.71 ± 2.38 'dir. Katılımcıların %24.5'i erkek, %75.5'i kadındır. Araştırmada öğrencilerin TCRTÖ puan ortalaması 105.24 ± 12.36 bulunmuştur. Çalışmada cinsiyet değişkeni ile TCRTÖ ve alt boyut puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$). Öğrencilerin doğduğu bölge ile kadın cinsiyet rolü dışındaki ($p < 0.05$) diğer alt boyut ve toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir ($p > 0.05$). Bütün bu sonuçlar ışığında aydın nesiller yetiştirmeyi kendine misyon edinen üniversitelerin toplumsal cinsiyet eşitliğine daha fazla önem vermesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci, Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Tutum, Cinsiyet.

Abstract

This study was conducted to evaluate university students' attitudes towards gender roles and the factors affecting them. The universe of the research was composed of students studying at Amasya University Health Services Vocational School. The data were collected in 2019 using the socio-demographic questionnaire form prepared by the researcher with the participation of 925 students and the "Gender Roles Attitude Scale". In the analysis of the data Mann Whitney U test and Kruskal Wallis H test were used. $P < 0.05$ value was considered significant. The average age of the students participating in the research is 19.71 ± 2.38 . 24.5% of the participants are men and 75.5% are women. In the research, the students' mean score of GRAS was 105.24 ± 12.36 . In the study, it was determined that there was a statistically significant relationship between gender variable and mean scores of GRAS and sub-dimension ($p < 0.05$). No statistically significant relationship was found between the region where the students were born and their other sub-size and total scores ($p < 0.05$), except for the female gender role ($p > 0.05$). In the light of all these results, universities that have a mission to train enlightened generations should pay more attention to gender equality.

Keywords: Student, Gender Roles, Attitude, Gender.

*Dr. Öğr. Üyesi, Amasya Üniversitesi Sabuncuoğlu Şerefeddin Sağlık Hizmetleri MYO, ORCID: 0000-0002-5446-9707, zehra.inedal@amasya.edu.tr

** Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, ORCID: 0000-0003-3203-198X, drelcin71@gmail.com ,

1. GİRİŞ

Yeryüzündeki bütün insanları kadın ve erkek olarak gruplandırmak, farklılaştırmak ve ötekileştirmek için kullanılan ölçütlerin en başında şüphesiz cinsiyet kavramı gelmektedir. Cinsiyet; annede bulunan XX kromozomu ile babada bulunan XY kromozomunun kombinasyonu sonucu ortaya çıkan bireyin yapısal, işlevsel ve davranışsal özelliklerini içeren bir kavramdır (Torgrimson ve Minson, 2005, 785-787). Bebek daha doğmadan kategorize edilmeye başlar ve nüfus cüzdanının renginden seçeceği mesleğe kadar hayatının her alanında ayrımcılığa maruz kalır.

Günlük hayatta oldukça sık kullandığımız kavramlar olan “cinsiyet” ve “toplumsal cinsiyet” aslında birbirinden çok farklı kavramları ifade etmektedir. 1970’li yıllardan itibaren kullanılmaya başlanan “toplumsal cinsiyet” kavramı biyolojik olarak ‘kadın’ ya da ‘erkek’ olarak tanımlanan bireylerin toplum tarafından nasıl gördüğü ve nasıl şekillendirdiği ile ilgilidir (Zeyneloğlu ve Terzioğlu, 2011, 409-420; Uzun, Erdem, Güç, Uzun ve Erdem, 2017, 678-693).

Bireyin herhangi bir zamanda herhangi bir toplumsal konumda bir kadın ya da erkeğe biyolojik cinsiyeti nedeniyle atfedilen toplumsal, kültürel veya ekonomik davranış biçimleri yanında beklentiler, sorumluluklar ve rollerin bütünüdür (Yılmaz, Zeyneloğlu, Kocaöz, Kısa, Taşkın ve Eroğlu, 2009, 775-792). Toplumsal cinsiyet kavramı, zaman içinde değişebilen, bulunduğu bölgeye ve kültüre göre farklılık gösteren bir kavramdır. Bu nedenle toplumsal cinsiyetin benimsediği roller aktiftir, içeriği yere ve zamana göre değişebilmektedir (Seçgin ve Tural, 2011, 2446-2458). Toplumsal değişimle birlikte rollerdeki değişim, toplumsal cinsiyet rollerine ait kabullerin de değişebileceğini ya da farklı kültürlerin birbirleri ile etkileşimi sonucunda farklı ilişki ağlarının var olabileceğini ortaya koymaktadır. Tarih boyunca incelediğimizde kadın kimi alanlarda tanrıça gibi konumlandırılmış olsa da çocuk bakımı ve ev işleri söz konusu olduğunda doğal yatkınlık onu ön plana çıkarma, birçok kültürde ve gelenekte erkek özne kadın ise ona bağımlı bir varlık gibi tasvir edilmektedir (Karta, 2015, 662).

Toplumsal cinsiyette eşitlik (gender equality) insanların birey olarak fizyolojik cinsiyetlerinden bağımsız fırsatları kullanma, kaynakların ayrılması ve kullanımında, hizmetleri elde etmede bireyin cinsiyeti nedeniyle herhangi bir ayrımcılığa uğramaması demektir. “Toplumsal cinsiyet eşitliği” yasalar önünde kadın ve erkeğe eşit davranılması; aile ve toplum içinde kadın ve erkeğin mevcut olanaklardan ve sunulan hizmetlerden eşit biçimde yararlanmaları olarak da tanımlanmaktadır (Demirel, 2005, 29-34). Literatüre bakıldığında toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlanmada üç temel yaklaşım karşımıza çıkmaktadır. Birinci yaklaşıma göre bireylere cinsiyetlerinden bağımsız olarak eşit davranılması gerekliliğidir. İkinci yaklaşım kadınlara pozitif ayrımcılığı içerir ve her alanda kadınları desteklemeye yönelik plan ve programların geliştirilmesini destekler. Üçüncü yaklaşım ise; toplumsal cinsiyet eşitliğini temel plan ve politikalara yerleştirerek toplumsal ve kültürel bir değişime işaret eder (Şimşek, 2011, 119-126).

Cinsiyet eşitliğine dair hem İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi hem de Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nda ifadeler bulunmaktadır. İnsan Hakları Evrensel Bildirisi’nde yer alan “Bütün insanlar hür, haysiyet ve haklar bakımından eşit doğarlar”, “Kanun önünde herkes eşittir ve farksız olarak kanunun eşit korumasından istifade hakkını haizdir”, “Herkesin, hiçbir fark gözetilmeksizin, eşit iş karşılığında eşit ücrete hakkı vardır” ve “Her şahsın öğrenim hakkı vardır” ibareleri toplumda kadın ve erkeklerin cinsiyetten bağımsız olarak sadece birey oldukları için eşit haklara sahip olduğunu açıkça ifade etmektedir (UNICEF, 2004). Benzer şekilde anayasamızın 10. maddesinde yer alan “Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür.” ibaresi de bu eşitliğin var olması gerektiğini söylemektedir (TBMM, 2018). Bütün bu yasalar ya da bildireler kadın ve erkeğin eşit olduğunu söylese de gerçek hayatta bunun pek de mümkün olmadığı görülmektedir. Dünya Ekonomik Forumu’nun yayınladığı Küresel Cinsiyet Uçurumu Raporu dünyadaki kadın-erkek eşitsizliğini çok çarpıcı bir biçimde gözler önüne sermektedir. Ülkelerin “ekonomik katılım, eğitime erişim, siyasal katılım, sağlık hakkı” gibi farklı alanlarda değerlendirildiği 2017 raporunda İzlanda, Finlandiya ve Norveç kadın-erkek eşitliğini en iyi sağlayan ülkeler olarak başı çekmektedir. Türkiye ise dünyada toplumsal cinsiyet eşitliğinde uçurumun en derin olduğu ülkelerden biridir ve 144 ülke içinde 131. sırada yer almıştır. Rapora göre kadınlar ve erkekler arasındaki sağlık alanındaki boşluğun %96.0’ı, eğitim alanındaki boşluğun ise %95.0’ından fazlası kapanmıştır. Bununla birlikte ekonomik katılım ve politik güçlenme konusunda kadınlar ile erkekler arasındaki uçurum ise derinliğini korumaktadır. Rapora göre; kadınların erkeklerle eşit ücret alabilmeleri 2016 yılı verilerinde 170 yıl sonra mümkün olabilirken, 2017 yılı verilerine göre ancak 217 yıl sonra mümkün olabilmektedir (The Global Gender Gap Report, 2017).

Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (TNSA) 2018 verilerinde yer alan hane halklarında erkeklerin %86.0'ı ilköğretim veya üzerini tamamlamışken bu oran kadınlarda %75.0'dır. Erkek nüfusun ortanca tamamlanmış eğitim süresi (7.1 yıl) kadın nüfusun ortanca değerinden (4.8 yıl) 2 yıldan biraz fazladır. Ortanca eğitim süresi 2013 TNSA verileri ile kıyaslandığında küçük bir artış göstermiştir (kadınlar arasında 4.7'den 4.8'e, erkekler arasında ise 6.9'dan 7.1'e yükselmiştir). Kırsal bölgede yaşayanlarda ortanca tamamlanan eğitim süresi farkı 0.4 yıl iken (kadınlar için 4.4 yıl ve erkekler için 4.8 yıl), kentsel bölgede yaşayanlarda bu fark 2.5 yıldır (kadınlar için 5.0 yıl ve erkekler için 7.5 yıl). En yüksek refah seviyesindeki erkeklerin ortanca eğitim süreleri, en düşük refah seviyesindeki erkeklerin eğitim sürelerinin iki katından daha fazla iken, kadınlarda neredeyse üç katıdır (TNSA, 2018).

Toplumsal etkileşim içerisinde gelişen cinsiyet rolleri kadınları ve erkekleri belli kalıplara hapsedmekte, bu toplumsal kalıplara uygun davranmayan bireyler toplum tarafından dışlanabilmektedir (Kadırlar, 2011, 231). Geleneksel toplum yaşamında kadınlara ev işleri yaptırmak, çocuk doğurmak, çocuk yetiştirmek gibi pasif, edilgen roller uygun görülürken; erkekler para kazanmak, faturaları ödemek, evi geçindirmek gibi aktif ve etken roller uygun görülmektedir (Burger, 2006, 796). Sosyal hayattaki ilişkilerden evlilik yaşamına hatta meslek seçimine kadar oldukça geniş bir yelpazede toplumun kadın ve erkek rollerine bakışı açıkça görülebilmektedir (Bhasin,1997, 55-61; Akın ve Demirel, 2003, 73-82).

Toplumsal cinsiyet rollerinin kazanımı daha bebeklik döneminden itibaren başlamakta; kız bebeklere pembe renkli kıyafetler ve oyuncak olarak bebek veya mutfak gereçleri alınırken erkek bebeklere ise mavi renkli kıyafetler ile araba, lego gibi oyuncaklar alınmaktadır. İlerleyen süreç ile beraber çocuk gözlem yaparak anne ve babasının yerine getirdiği rolleri benimsemekte; okul, arkadaş çevresi ve medya da toplumun beklentilerine uygun olarak, belirli kural, şablon ya da davranış kalıplarını öğrenmesinde yardımcı olmaktadır. Bütün bunların sonucunda kadın evde daha duygusal, destekleyici, sorumluluk sahibi, alttan alıcı pozisyonda iken, erkek ise daha sert, sinirli, tartışmalarda alttan almayan bir pozisyonadadır. Toplum tam da olması istenilen kalıplarda bir erkek ve kadın figürü yaratmıştır.

Aile ile başlayan toplumsal cinsiyet rollerinin kazanımı okul yaşamı ile devam etmektedir. Özellikle çocukların sosyalleşmesinde aileden sonraki en büyük etken hiç şüphesiz okullar ve öğretmenlerdir. Kız öğrenciler iyi notlar aldıklarında dikkatli çalışıyor olarak değerlendirilirken kötü not aldığı zaman yetersiz zekâ kapasitesine sahip olduğu düşünülür. Erkek öğrencilerde ise iyi sonuçlar zekâ ya da yeteneğe, kötü sonuçlar ise tembelleğe yorulmakta ve toplum tarafından daha hoş karşılanmaktadır. Öğretmenler ise bu süreçte daha önce kendilerine toplum tarafından atfedilen normlar doğrultusunda öğrenciler hakkında toplumsal cinsiyet kalıp yargısı varsayımlarını geliştirerek öğrencilere bu çerçevede davranmaktadır. Bu çıkarımlara göre kızlar çalışmaya istekli fakat aptal, erkekler zeki fakat çalışmaya isteksiz olarak değerlendirilirler (Wolffensperger, 1991, 87-108; Duffy, Warren ve Walsh, 2001, 579-593) Sadece öğretmenlerin değil ders kitaplarının da erkek öğrencileri iş yaşamına hazırlayıp daha aktif kıldığını, kız öğrencileri ise ev işlerinde daha pasif tasvirlediğini görmek mümkündür (Yogev, 2006, 150).

Bütün bu bilgiler ışığında erkek bireylere verilen üstünlük ve ayrımcılık hem ev hem de çalışma yaşamında kadınların konumunu olumsuz yönde etkilemektedir. Bu sebeple günümüzde kadınlar, toplum içerisinde istenilen statüye ulaşamamış ve erkeklerin gerisinde kalmıştır. Oysa dünyada refah ve barışın sağlanması, sürdürülebilir kalkınmanın gerçekleştirilebilmesi için kadının toplumsal statüsünün, refah seviyesinin artırılması, sosyal yaşamın her alanında kadınların erkeklerle eşit bir biçimde katılımının sağlanması gerekmektedir. Toplumsal gelişimini tamamlayarak geleceğe hazırlanma çabası içerisinde olan üniversite gençliğinin toplumsal cinsiyete ilişkin tutumlarının değerlendirilmesi, sürdürülebilir bir kalkınma ve sağlıklı nesillere ulaşma açısından önem arz etmektedir (Doyal, 2000, 931-939).

2. AMAÇ VE YÖNTEM

2.1 Araştırmanın Amacı

Bu çalışma ile üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin görüşleri belirlenerek, eğitimde toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik sorunların belirlenmesi ve uygulanabilir çözüm önerileri üretilmesine dayanak sağlanması amaçlanmıştır.

2.2 Evren ve Örneklem

Araştırma 2018 yılında Amasya Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda yapılmıştır. Kesitsel tipte yapılan araştırmada örneklem seçimi yapılmamış olup 1250 öğrencinin tamamı araştırma kapsamına alınmıştır. Bu araştırma çalışmaya katılmayı kabul eden ve anketleri eksiksiz dolduran 925 öğrenci ile tamamlanmıştır (Ulaşılma oranı: %74).

2.3 Veri Toplama Formları

Veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan 16 soruluk sosyodemografik anket formu ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği (TCRTÖ) ile toplanmıştır.

Sosyodemografik anket formu: araştırmacı tarafından hazırlanan formda; öğrencilerin yaş, cinsiyet, medeni durum, ebeveynlerin eğitim ve çalışma durumu, sigara ve alkol kullanma durumları, okuduğu bölümü seçme nedenleri yer almaktadır.

Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği (TCRTÖ): Ölçek Zeyneloğlu tarafından 2008 yılında geliştirilmiştir. Ölçek, 38 madde ve beş alt boyut içermektedir. Alt boyutları, 'eşitlikçi cinsiyet rolü', 'kadın cinsiyet rolü', 'evlilikte cinsiyet rolü', 'geleneksel cinsiyet rolü', 'erkek cinsiyet rolü' den oluşmaktadır. 5'li likert tipindeki bu ölçek, öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin eşitlikçi tutum cümlelerine; 'tamamen katılıyor' ise 5 puan, 'katılıyor' ise 4 puan, 'kararsız' ise 3 puan, 'katılmıyor' ise 2 puan, 'kesinlikle katılmıyor' ise 1 puan olacak şekilde puanlandırılmıştır.

Bu puanlama sonucuna göre ölçekten alınabilecek en yüksek puan 190, en düşük puan ise 38 olarak hesaplanmıştır. Ölçekten alınan en yüksek değer, öğrencinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin eşitlikçi tutuma sahip olduğunu, en düşük değer ise, öğrencinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin geleneksel tutuma sahip olduğunu göstermektedir (Zeyneloğlu ve Terzioğlu, 2011, 409-420).

2. 4 Verilerin Analizi

Veriler SPSS 21.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde kategorik değişkenler frekans ve yüzde ile sürekli değer alan değişkenler ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum değerlerle sunulmuştur. Sürekli değişkenlerin normal dağılıma uygunluğu Shapiro Wilk testi ile incelenmiş olup; verilerin analizinde Mann-Whitney U testi, Kruskal-Wallis H testi ve Ki-Kare analizi kullanılmıştır. Anlamlılık seviyesi olarak 0.05 kullanılmıştır.

Araştırma için Erciyes Üniversitesi'nden etik onay, Amasya Üniversitesi Rektörlüğü'nden idari izin ve öğrencilerden bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

3. BULGULAR

Araştırma grubunun yaş grubu 19.71±2.38 olup, katılımcıların %24.5'i erkek, %75.5'i kadındır. Grubun sosyodemografik özellikleri Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Araştırma grubunun sosyodemografik özellikleri

Özellik	n	%
Cinsiyet		
Erkek	227	24.5
Kadın	698	75.5
Medeni durum		
Bekâr	908	98.2
Evli	17	1.8
Doğduğunuz bölge		
Doğu Anadolu	32	3.5
Güneydoğu Anadolu	55	5.9
Orta Anadolu	173	18.7
Batı Anadolu	65	7.0
Karadeniz	520	56.2
Akdeniz	80	8.6
Aile tipi		
Çekirdek aile	729	78.8
Geniş aile	163	17.6
Paralanmış aile	33	3.6
Sigara içme durumu		
Hiç içmedim	561	60.6
İçtim bıraktım	96	10.4
Halen içiyorum	268	29.0
Alkol kullanma durumu		
Hiç içmedim	755	81.6
İçtim bıraktım	85	9.2
Halen içiyorum	85	9.2
Toplam	925	100.0

Öğrencilerin ebeveynlerine ait özellikleri Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Araştırma grubunun ebeveynleri ile ilgili özellikleri

Özellik	n	%
Annenin eğitim durumu		
Okuryazar değil	65	7.0
Okuryazar	49	5.3
İlköğretim	655	70.8
Ortaöğretim	124	13.4
Üniversite	32	3.5
Babanın eğitim durumu		
Okuryazar değil	13	1.4
Okuryazar	16	1.7
İlköğretim	581	62.8
Ortaöğretim	229	24.8
Üniversite	86	9.3
Annenin çalışma durumu		
Ev hanımı	762	82.4
Evde para getiren bir iş yapıyor	15	1.6
Ev dışında çalışıyor	127	13.7
Emekli	21	2.3
Babanın çalışma durumu		
Memur	106	11.7
İşçi	201	22.2
Çiftçi	92	10.2
Serbest meslek	281	31.0
Emekli	194	21.4
İşsiz	31	3.4
Toplam	925	100.0

Araştırmada TCRTÖ puan ortalaması 105.24±12.36 bulunmuştur. Ölçeğin alt boyut puan ortalamaları Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3. Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği alt boyut ve toplam puanları

TCRTÖ Toplam ve Alt Boyutları	Min-Max	X±SD
Eşitlikçi Cinsiyet Rolü	8-40	35.48±4.89
Kadın Cinsiyet Rolü	10-40	24.56±3.78
Evlilikte Cinsiyet Rolü	8-40	14.29±3.52
Geleneksel Cinsiyet Rolü	8-40	19.73±6.05
Erkek Cinsiyet Rolü	6-30	11.17±3.84
Toplumsal Cinsiyet Rolü Toplam Puanı	54-184	105.24±12.36

Araştırmaya katılan bireylerin çeşitli özellikleri ile TCRÖ toplam ve alt boyut puanları karşılaştırılmış ve Tablo 4’te gösterilmiştir. Çalışmada cinsiyet değişkeni ile TCRTÖ ve alt boyut puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Erkek öğrencilerin ölçek toplam puanı ile evlilikte cinsiyet, erkek cinsiyet ve geleneksel cinsiyet rolü alt boyut puanlarının kadınlardan anlamlı derecede yüksek olduğu saptanmıştır ($p<0.05$) (Tablo 4).

Tablo 4. Araştırma grubunun çeşitli özelliklerine göre TCRTÖ alt boyut ve toplam puan ortalamalarının karşılaştırılması

Değişkenler	n	Eşitlikçi Cinsiyet Rolü X±SD	Kadın Cinsiyet Rolü X±SD	Evlilikte Cinsiyet Rolü X±SD	Erkek Cinsiyet Rolü X±SD	Geleneksel Cinsiyet Rolü X±SD	Toplam Puan X±SD
Cinsiyet							
Erkek	227	32.95±5.56	24.85±3.77	16.94±4.57	13.13±4.49	24.63±5.8	112.5±13.9
Kadın	698	36.3±4.36	24.47±3.78	13.42±2.58	10.54±3.37	18.14±5.22	102.88±10.83
<i>İstatistiksel Analiz</i>		z=4653.0 p=0.0001	z=74005.0 p=0.134	z=36425.0 p=0.0001	z=51097.5 p=0.0001	z=22215 p=0.0001	z=44815 p=0.0001
Doğduğu Bölge							
Doğu Anadolu	32	37.47±2.4	23.25±3.65	13.91±3.31	10.19±3.65	19.66±7.05	104.47±13.23
Güneydoğu Anadolu	55	34.64±5.79	23.78±4.21	14.95±3.51	11.64±3.58	20.36±5.65	105.36±12.17
Orta Anadolu	173	35.3±4.94	24.71±3.74	14.38±3.83	11.53±3.86	20.36±6.07	106.27±12.04
Batı Anadolu	65	36.05±4.10	25.14±3.16	14.02±3.65	11.20±4.61	18.88±6.07	105.28±12.12
Karadeniz	520	35.39±4.95	24.74±3.7	14.27±3.37	11.13±3.65	19.72±5.93	105.24±11.91
Akdeniz	80	35.75±4.97	23.75±4.32	14.14±3.87	10.78±4.47	18.73±6.58	103.14±15.62
<i>İstatistiksel Analiz</i>		Kw=7.2 p=0.209	Kw=13 p=0.023	Kw=5.1 p=0.401	Kw=7.5 p=0.189	Kw=6.5 p=0.258	Kw=5.9 p=0.316
Annenin Eğitim Durumu							
Okuryazar değil	65	34.35±5.73	23.95±3.85	14.85±4.41	12.14±3.70	20.48±6.40	105.77±12.31
Okuryazar	49	35.35±4.04	24.78±3.93	14.55±3.34	11.16±3.50	21.12±6.25	106.96±11.14
İlkokul	444	35.74±4.47	24.85±3.55	14.31±3.50	11.42±3.80	20.17±5.89	106.49±11.77
Ortaokul	211	34.81±5.97	24.06±3.97	14.18±3.26	10.73±3.57	19.15±6.06	102.91±12.54
Lise	124	36.48±3.93	24.70±3.97	13.90±3.53	10.34±4.10	18.02±5.55	103.44±13.27
Üniversite	32	34.91±4.67	24.41±4.20	14.66±3.83	12.03±4.93	20.44±7.62	106.44±15.16
<i>İstatistiksel Analiz</i>		Kw=11.5 p=0.041	Kw=7.5 p=0.181	Kw=5.6 p=0.345	Kw=19.8 p=0.001	Kw=19.5 p=0.002	Kw=15.1 p=0.011
Babanın Eğitim Durumu							
Okuryazar değil	13	32.77±5.39	24.92±4.31	16.54±4.25	12.38±3.25	24.08±3.48	110.69±12.08
Okuryazar	16	31.81±8.15	24.19±4.43	16.44±6.99	12.88±6.28	21.25±8.22	106.56±16.80
İlkokul	331	35.76±4.37	24.54±3.84	14.21±3.46	11.48±3.61	19.98±5.72	105.98±12.07
Ortaokul	250	35.23±5.20	24.61±3.64	14.13±3.18	11.04±3.81	19.56±6.17	104.58±12.09
Lise	229	35.63±4.94	24.71±3.81	14.27±3.62	10.85±3.96	19.54±6.06	105.00±12.94
Üniversite	86	35.81±4.64	24.15±3.72	14.34±3.33	10.72±3.82	18.81±6.52	103.84±11.78
<i>İstatistiksel Analiz</i>		Kw=11.3 p=0.044	Kw=1.1 p=0.957	Kw=6.4 p=0.267	Kw=10.8 p=0.054	Kw=13.1 p=0.023	Kw=5.9 p=0.316
Annenin Mesleği							
Ev hanımı	762	35.38±4.88	24.60±3.79	14.36±3.66	11.40±3.82	19.95±6.08	105.70±12.58
Evde para getiren iş yapıyor	15	36.80±3.38	23.47±4.78	13.67±2.50	8.47±3.07	17.53±5.90	99.93±12.96
Ev dışında çalışıyor	127	36.16±4.85	24.43±3.50	13.72±2.72	10.17±3.76	18.42±5.50	102.91±10.55
Emekli	21	34.14±6.18	24.95±4.24	15.33±3.31	10.90±3.87	21.10±7.11	106.43±12.72
<i>İstatistiksel Analiz</i>		Kw=8.1 p=0.044	Kw=1.8 p=0.611	Kw=5.1 p=0.158	Kw=22.4 p=0.0001	Kw=10.1 p=0.018	Kw=10.1 p=0.018
Babanın Mesleği							
Memur	106	36.05±4.00	24.17±3.53	14.22±3.15	9.79±3.58	18.50±6.53	102.73±11.84
İşçi	201	35.72±4.95	24.49±3.52	13.68±2.73	10.84±3.33	19.27±5.36	104.00±10.60
Çiftçi	92	34.05±6.13	24.88±4.63	14.71±3.59	12.64±3.67	21.50±5.87	107.78±15.31
Serbest meslek	164	35.38±4.76	24.91±3.66	14.76±4.55	11.89±4.37	20.16±6.11	107.11±14.10
Esnaf	117	35.50±4.35	24.17±3.75	13.80±2.89	10.88±3.34	19.15±5.91	103.50±11.11
Emekli	194	35.95±4.65	24.80±3.95	14.56±3.79	11.20±4.12	19.77±6.59	106.29±12.37
İşsiz	31	34.71±5.84	24.03±3.20	14.42±3.14	11.19±3.82	20.65±5.05	105.00±8.22
<i>İstatistiksel Analiz</i>		Kw=13.2 p=0.041	Kw=5.9 p=0.437	Kw=9.6 p=0.143	Kw=34 p=0.0001	Kw=16.9 p=0.011	Kw=17.9 p=0.007

Öğrencilerin doğduğu bölge ile kadın cinsiyet rolü dışındaki ($p < 0.05$) diğer alt boyut ve toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir ($p > 0.05$). Katılımcıların aile tipi

durumlarına göre de TCRTÖ alt boyut ve toplam puan arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı saptanmıştır ($p>0.05$).

Katılımcıların anne ve baba eğitim durumu ile TCRTÖ alt boyut ve toplam puanları karşılaştırıldığında; annesi ortaokul ve lise mezunu olanlarda TCRTÖ toplam puanı, lise mezunu olanlarda geleneksel cinsiyet puanı anlamlı derecede düşük görülmektedir ($p<0.05$). Annesi lise mezunu olanlarda eşitlikçi cinsiyet puanı, okuryazar olmayan ve üniversite mezunu olan gruplarda ise erkek cinsiyet rolleri puanları anlamlı derecede yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Babası okuryazar olan grupta eşitlikçi cinsiyet, geleneksel cinsiyet rolleri puanları anlamlı derecede düşük saptanmıştır ($p<0.05$).

4. TARTIŞMA

Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının belirlenmesi amacıyla yapılan bu araştırmada katılımcıların TCRTÖ toplam puanı 105.24 ± 12.36 olarak bulunmuştur. Kız ve erkek öğrencilerin genel olarak eşitlikçi cinsiyet rollerine sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu konuda yapılan çalışmalara bakıldığında öğrencilerin aldıkları toplam puan ortalamasının çalışmamızla benzerlik gösterdiği saptanmıştır. Aydın ve ark. (2016, 223-242) 217 sağlık yüksekokulu öğrencisi ile yaptığı çalışmada TCRTÖ puan ortalaması 104.76 ± 12.67 , Karasu ve ark. (2017, 21-27) 2015 yılında 448 öğrenci ile yaptığı çalışmada TCRTÖ puan ortalaması 112.42 ± 13.94 , Önder ve ark. (2013, 55-78) Ankara'da yaptığı çalışmada öğrencilerin toplumsal cinsiyet rolleri tutum ölçeğinden aldıkları toplam puan ortalaması 104.94 ± 15.39 ve 2014 yılında sağlık yüksekokulu öğrencileri üzerinde yapılan bir başka çalışmada ise toplam puan ortalaması 133.39 ± 22.17 bulunmuştur (Güzel, 2016, 1-11). Literatüre bakıldığında öğrencilerin nispeten eşitlikçi cinsiyet rol tutumlarına sahip oldukları dikkati çekmektedir. Bununla birlikte araştırma sonuçları arasında farklılıklar olduğu da göze çarpmaktadır. Yaşanılan bölge ve kültürel özelliklerin bu farklılıkların sebebi olduğu düşünülmektedir.

Araştırmada kız ve erkek öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin farklı tutum içerisinde oldukları, kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla toplumsal cinsiyet açısından daha eşitlikçi tutuma sahip oldukları saptanmış, evlilikte cinsiyet, kadın cinsiyet ve geleneksel cinsiyet rolleri alt boyutunda erkek öğrencilerin puan ortalamalarının kız öğrencilere oranla anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Karasu ve ark. (2017, 21-27) yaptığı çalışmada araştırmamıza benzer sonuçlar elde edilmiş, evlilikte cinsiyet ve geleneksel cinsiyet rolleri alt boyutunda erkek öğrencilerin puan ortalaması kız öğrencilerden yüksek saptanmıştır. Öngen ve ark. (2013, 1-18) 324 üniversite öğrencisi ile yaptığı araştırmada kız ve erkek öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerinin farklılık gösterdiği ve kızların erkeklere göre daha eşitlikçi tutum ve rollere sahip oldukları, erkeklerin daha geleneksel cinsiyet rollerine sahip olduklarını tespit etmiştir. Pınar ve ark. (2008, 47-57) Ankara'da yurtdışı kalan öğrenciler üzerinde yaptıkları araştırmada erkeklerin, kız öğrencilere göre daha geleneksel bakış açısına sahip oldukları bulunmuştur. Çetinkaya'nın (2013, 21-43) 207 üniversite öğrencisi ile yaptığı çalışmada kız öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin daha eşitlikçi tutuma sahip oldukları tespit etmiştir. Önder ve ark. (2013, 55-78) Ankara'da yaptığı çalışmada ise erkek öğrencilerin kızlara oranla daha eşitlikçi tutuma sahip olduğunu bulunmuştur. Kadın bireylerin daha eşitlikçi tutum izlemeleri erkek bireylerin ise geleneksel ve erkek cinsiyet rolleri tutumunu benimsemelerinin Türk toplumunun geleneksel aile yapısından kaynaklandığını düşündürmektedir. Bununla birlikte cinsiyet eşitsizliğine kadın bireylerin daha fazla maruz kalıyor olmaları da eşitlikçi cinsiyet puanlarının erkek bireylerden yüksek olmasının bir diğer nedeni olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca literatür incelendiğinde çeşitli çalışmalarda anne-baba, öğretmen, kitle iletişim araçları, teknoloji gibi etmenlerin bireylerin sosyalleşmesinde etkili olduğu, aynı zamanda kişilerin toplumsal cinsiyet rol kalıplarını belirlemesinde sorumlu olduğunu ortaya koymuştur (Seçgin ve Tural, 2011, 2446-2458).

Bu çalışmada cinsiyet dışında öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarını etkileyen diğer faktörler ise anne-babanın eğitim düzeyi ve çalışma durumudur. Annenin eğitim durumu kadın cinsiyet ve evlilikte cinsiyet rolleri dışında diğer alt boyut ve toplam puanlarını anlamlı şekilde etkilemektedir. Üniversite mezunu olan grupta TCRTÖ toplam puanı ve eşitlikçi cinsiyet puanı diğer eğitim düzeylerine göre anlamlı derece yüksek saptanmıştır ($p<0.05$). Baba eğitim düzeyi ile eşitlikçi cinsiyet rolleri arasında anlamlı bir ilişki saptanmış, eğitim düzeyi lise ve üstü olanların daha eşitlikçi bir tutuma sahip olduğu bulunmuştur. Literatürde çalışmamıza benzer sonuçlara ulaşan araştırmalar mevcuttur (Uçar, Derya, Karaaslan ve Tunç, 2017, 96-103; Sönmez, Kısaoğlu ve Dönmez, 2018, 14-21; Varol, Çiçeklioğlu ve Taner, 2016, 122-128; Marks, Lam ve McHale, 2009, 221-234; Kulik, 2002, 53-73). Bununla birlikte eğitim düzeyi ile toplumsal cinsiyet rolleri arasında anlamlı bir farklılık saptanmayan çalışmalar da vardır (Seyitoğlu, Güneş ve Gökçe, 2016, 102-116; Kömürcü, Yıldız, Toker, Karaman, Koyucu, Durmaz ve Aydın, 2016, 1-22; Çetinkaya, 2013, 21-43; Aylaz, Güneş, Uzun ve Ünal, 2014, 183-189; Türkmenoğlu ve Yılmaz, 2018, 123-136; Dinç ve Çalışkan, 2016, 3671-3683). Eğitim seviyesi yükseldikçe ebeveynlerin geleneksel yargılardan

uzaklaşıp bilimsel ve pozitif toplumsal cinsiyet rolleri benimsemesinin bu sonucu ortaya çıkardığı düşünülmektedir. Ayrıca eğitimin bireylerin kendi tutumlarını belirlemeleri konusunda yol gösterici olduğu da söylenebilir. Ebeveynlerin eğitim seviyelerinin artmasının gelecek nesillerde eşitlikçi cinsiyet tutumunu daha da artıracacağı düşünülmektedir.

Ebeveynlerin çalışma durumu ile öğrencilerin toplumsal cinsiyet rolleri toplam puanı, eşitlikçi cinsiyet, erkek cinsiyet ve geleneksel cinsiyet rolleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Ebeveynlerden her ikisi de çalışan öğrencilerin daha eşitlikçi bir cinsiyet tutumuna sahip olduğu tespit edilmiştir. Annesi emekli olan öğrenciler ve babası çiftçi olan öğrencilerin daha fazla geleneksel cinsiyet rollerini benimsediği saptanmıştır ($p < 0.05$). Yapılan benzer çalışmalara bakıldığında aynı sonucu ortaya koyan çok sayıda çalışma olduğu görülmektedir (Seyitoğlu ve ark., 2016, 102-116; Çetinkaya, 2013, 21-43; Uçar ve ark., 2017, 96-103; Türkmenoğlu ve Yılmaz, 2018, 123-136). Kadının eğitim düzeyinin yükselmesi ve iş hayatına atılması kadın ve erkeğe ait rolleri büyük oranda etkilemiştir. Değişen zaman içerisinde geleneksel toplumdaki kadın ve erkeğin rolleri arasındaki mesafe azalmış ve benzerlikler görülmeye başlamıştır (Karasu ve ark., 2017, 21-27). Ekonomik bağımsızlığının olması, evde ya da dışarıda para getiren bir işte çalışıyor olması kadınların eşitlikçi tutumlarını daha da geliştirecektir. Böyle bir ortamda yetişen çocukların da ilerleyen yaşamlarında toplumsal cinsiyet rollerinde eşitlikçi tutumu benimseyen bireyler olmalarına zemin hazırlayacağı düşünülmektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada öğrencilerin cinsiyet, doğdukları bölge, ebeveynlerin eğitim ve çalışma durumları ile toplumsal cinsiyet rolleri tutumları arasındaki ilişki değerlendirilmiştir. Kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasında toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin farklılıklar bulunmakla birlikte, kız öğrencilerin daha eşitlikçi bir tutuma sahip olduğu tespit edilmiştir. Dünya Ekonomik Forumu tarafından yayımlanan ve ülkelerin toplumsal cinsiyet eksenindeki eşitsizliklerini ve bu konudaki gelişmelerini takip eden 2020 Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi'nde Türkiye, 153 ülke arasında 130. sırada yer almıştır. Dünya Ekonomi Forumu 2017 Küresel Toplumsal Cinsiyet Uçurumu Raporu'nda ise 144 ülke içinde 131. sırada yer almakta idi. Geçen süre içerisinde yaşanan değişime bakıldığında bu konuda gerçek bir ilerleme kaydedilmediği göze çarpmaktadır (The Global Gender Gap Report, 2017; The Global Gender Gap Report, 2020).

Bütün bu sonuçlar ışığında aydın nesiller yetiştirmeyi kendine misyon edinen üniversitelerin toplumsal cinsiyet eşitliğine daha fazla önem vermesi gerekmektedir. Ders müfredatlarına eklenecek konularla öncelikle bilinç düzeyi artırılmalıdır. Mezuniyet sonrası özellikle kız öğrencilerin işe yerleştirilmesi ve bunun için özel politikaların belirlenmesi gereklidir. Ayrıca toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak ve bunu toplumun her kesimine yaymak içinde kadınların temsil edilebilirliğini artırmak önemlidir.

KAYNAKÇA

- Akın, A. ve Demirel, S. (2003). Toplumsal cinsiyet kavramı ve sağlığa etkisi [Concept of gender and its effects on health]. *Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi Halk Sağlığı Özel Eki*, 25(4), 73-82.
- Aydın, M., Bekar, E. Ö., Gören, Ş. Y., Sungur M. A. (2016). Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(1), 223-242.
- Aylaz, A., Güneş, G., Uzun, Ö. ve Ünal, S. (2014). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolüne yönelik görüşleri. *STED*, 23(5), 183-189.
- Bhasin, K. (1997). Gender workshops with men: experiences and reflections. *Gender and Development*, 5(2), 55-61.
- Burger, J. (2006). *Kişilik*. (E. Sarıoğlu, Çev.) İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Çetinkaya, S. K. (2013). Üniversite öğrencilerinin şiddet eğilimlerinin ve toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Nesne Psikoloji Dergisi*, 1(2), 21-43.
- Demirel, S. (2005). *Toplumsal Cinsiyet*. L. Taşkın (Ed.), *Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği* kitabı içinde (s. 29-34), Ankara: Sistem Ofset Matbaacılık.
- Diñç, A. ve Çalışkan, C. (2016). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin bakış açıları. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 3671-3683.
- Doyal, L. (2000). Gender equity in health; debates and dilemmas. *Social Science and Medicine*, 51, 931-939.
- Duffy, J., Warren, K. & Walsh, W. (2001). Classroom interactions: Gender of teacher, gender of student, and classroom subject, *Sex Roles*, 45, 579-593.
- Güzel, A. (2016). Öğrencilerin toplumsal cinsiyet rolleri tutumları ve ilişkili faktörler. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5(4), 1-11.
- Kadılar, E. (2011). *Üç kuşak kadının cinsiyet rolleri: Ankara örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin, 231 s.
- Karasu, F., Göllüce, A., Güvenç, E., ve Çelik, S. (2017). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları [The attitudes of the university students' regarding the gender roles]. *SDÜ Sağlık Bilimleri Dergisi*, 8(1), 21-27.

- Karta, N. (2015). *Dünyada, Türkiye’de Kadın ve Şiddet*. M. Korkmaz, E. Demiray, Ü. Sevil, Ş. Hablemitoğlu, Y. Taşkıran (Ed.). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 662.
- Kömürcü, N., Yıldız, H., Toker, E., Karaman, Ö. E., Koyucu, R. G., Durmaz, A. ve Aydın, N. (2016). Hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolleri ve kadına ilişkin namus anlayışları ile ilgili tutumları. *Uluslararası Hakemli Kadın Hastalıkları ve Anne Çocuk Sağlığı Dergisi*, 5, 1-22.
- Kulik, L. (2002). The impact of social background on gender-role ideology: Parents' versus children's attitudes. *Journal of Family Issues*, 23(1), 53-73.
- Marks, J. L., Lam, C. B., & McHale, S. M. (2009). Family patterns of gender role attitudes. *Sex roles*, 61(3-4), 221-234.
- Önder, Ö. R., Yalçın, A. S., ve Göktaş, B. (2013). Sağlık kurumları yöneticiliği bölümü öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2(1), 55-78.
- Öngen, B. ve Aytac, S. (2013). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve yaşam değerleri ilişkisi. *Sosyoloji Konferansları*, 48(2), 1-18.
- Pınar, G., Taşkın, L. & Eroğlu, K. (2008). The behaviours of the students in dormitory of baskent university against sexual role patterns. *Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi*, 15(1), 47-57.
- Seçgin, F., ve Tural, A. (2011). Sınıf öğretmenliği bölümü öğretmen adaylarının toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. *e-Journal of New World Sciences Academy, Education Sciences*, 6(4), 2446-2458.
- Seyitoğlu, D. Ç., Güneş, G. ve Gökçe, A. (2016). İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının belirlenmesi. *Medicine Science*, 5(1), 102- 116.
- Sönmez, Y., Kısaoğlu, N. B., ve Dönmez, K. O. (2018). Bir tıp fakültesinin birinci ve altıncı sınıf öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve ilişkili faktörler. *Smyrna Tıp Dergisi*, (3), 14-21.
- Şimşek, H. (2011). Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin kadın üreme sağlığına etkisi: Türkiye örneği. *Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 25(2), 119-126.
- TBMM. (2018). Erişim adresi: https://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa_2018.pdf (Erişim tarihi: 02.01.2019)
- The Global Gender Gap Report, (2017). Erişim adresi: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2017.pdf (Erişim tarihi: 15.10.2018).
- The Global Gender Gap Report, (2020). Erişim adresi: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2020.pdf (Erişim Tarihi: 08.02.2020).
- TNSA (2018). Erişim adresi: http://www.hips.hacettepe.edu.tr/tnsa2018/rapor/2018_TNSA_Ozet_Rapor.pdf. Erişim tarihi: 02.01.2020.
- Torgrimson, B. N., & Minson, C. T. (2005). Sex and gender: what is the difference? *Journal of Applied Physiology*, 99(3), 785-787.
- Türkmenoğlu M. D. Z. ve Yılmaz D. V. (2018). Hemşirelik öğrenimi gören birinci ve son sınıf hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının belirlenmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(20), 123-136.
- Uçar, T., Derya, Y. A., Karaaslan, T. ve Tunç Ö. A. (2017). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve şiddet davranışları. *STED*, 26(3), 96-103.
- UNİCEF, (2004). Erişim adresi: <http://www.unicef.org.tr/files/bilgimerkezi/doc/insan%20haklari%20evrensel%20beyannemesi.pdf> (Erişim tarihi:02.01.2019).
- Uzun, Z., Erdem, S., Güç, K., Uzun, A. M. Ş. ve Erdem, E. (2017). Toplumsal cinsiyet algısı ve toplumsal cinsiyet rollerine eğitimin etkisi: Deneysel bir çalışma. *Journal of Human Sciences*, 14(1), 678-693.
- Varol, Z., Çiçeklioğlu, M. ve Taner, Ş. (2016). Bir tıp fakültesi birinci sınıf öğrencilerinde toplumsal cinsiyet algı düzeyi ve ilişkili faktörlerin değerlendirilmesi. *Ege Tıp Dergisi*, 55(3), 122-128.
- Wolffensperger, J. (1991). *Engendered Structure, Giddens And The Conceptualization Of Gender*. K. Davis, M. Leijenaar & J. Oldersma (Eds.). The Gender of Power, London, Sage Publ. Ltd, 87-108.
- Yılmaz, D., Zeyneloğlu, S., Kocaöz, S., Kısa, S., Taşkın, L. ve Eroğlu, K. (2009). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin görüşleri. *Uluslararası İnsan Bilim Dergisi*, 6(1), 775-792.
- Yogev, Ş. P. (2006). *Ergenlerde Toplumsal Cinsiyetin Kazanılması Aile, Okul ve Arkadaş Etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Zeyneloğlu, S ve Terzioğlu, F. (2011). Toplumsal cinsiyet rolleri tutum ölçeğinin geliştirilmesi ve psikometrik özelliklerinin değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Journal of Education*, 40, 409-420.